

Tug‘ma yurak nuqsoni bor bolalar orasida allergik kasalliklari bilan kasallanishi

Sakina Bahodirovna Tairova
Nigina Ubaydullo qizi Ismatova
Sarvinoz Sayfidin qizi Asatillayeva
Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Annotatsiya: Maqsad: tug‘ma yurak nuqsonlari (TYuN) bo‘lgan bolalarda allergiya chastotasini o‘rganish. Material va metodlar: 2021-2022-yillarda Samarqand shahridagi Viloyat bolalar ko‘p tarmoqli tibbiyot markazi (VBKTTM) kardiojarrohlik bo‘limiga yotqizilgan 103 nafar (1 oylikdan 3 yoshgacha) bolalar o‘rtasida tadqiqot o‘tkazildi. Natijalar: TYuN bilan og‘rigan bolalarda allergik kasalliklarning (AK) tarqalishi 19,41% ni tashkil etdi. Bizning ma‘lumotlarimiz tug‘ma yurak kasalligi bo‘lgan kasal bolalarni AK shakllanishi uchun xavf guruhiga tasniflash imkonini beradi. Xulosa. Ayni paytda, ko‘plab bolalar yurak-qon tomir kasalliklari bilan tug‘ilishiga qaramay, ularni jarrohlik yo‘li bilan tuzatish ijobiy natijalar beradi. Shu nuqtai nazardan qaraganda, TYuN bilan og‘rigan bolalarni davolashda jarrohlik davolash bilan bir qatorda, komorbid patologiyani, jumladan allergik kasalliklarni korreksiya qilish zarur.

Kalit so‘zlar: tug‘ma yurak nuqsoni, allergik kasalliklar, komorbid holatlar, tarqalish

Incidence of allergic diseases in children with congenital heart defects

Sakina Bakhodirovna Tairova
Nigina Ubaydullo qizi Ismatova
Sarvinoz Sayfidin qizi Asatillayeva
Samarkand State Medical University

Abstract: Objective: to study the frequency of allergy in children with congenital heart disease (CHD). Materials and methods: A survey of 103 children (from 1 month to 3 years) was conducted, who were hospitalized in the department of cardiac surgery examination at the regional children’s multidisciplinary medical center (RChMMC) in Samarkand in the period from 2021 to 2022. Results: The prevalence of allergic diseases (AD) in children with CHD was 19.41%. The data obtained by us make it possible to classify sick children with CHD as a risk group for the formation of AD.

Conclusions. Currently, despite the fact that more and more children are born with CHD, their surgical correction gives favorable results. From this point of view, in the treatment of children with CHD, along with surgical treatment, it is also necessary to correct the comorbid pathology, in this case, allergic diseases.

Keywords: congenital heart disease, allergic diseases, comorbid conditions, prevalence

Dolzarliligi. Tug'ma yurak nuqsonlari (TYuN) eng keng tarqalgan tug'ma nuqsonlardir, allergik kasalliklar (AK) esa bolalik davrida keng tarqalgan kasalliklardir. So'nggi o'n yilliklarda aholi orasida tarqalishi ortib borayotganligi sababli AKlar tobora ko'proq e'tiborni tortmoqda. Dunyoda AK tarqalishini o'rganadigan ko'plab epidemiologik tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ayniqsa, bolalarda allergopatologiyaning barqaror o'sishini ob'ektiv ravishda aks ettiradi. Ularning birgalikda paydo bo'lishi yaxshi o'rganilmagan, ammo shunga o'xshash xavf omillari yoki immunitetning buzilishi va erta yoshdagi yallig'lanish tufayli ortishi mumkin.

Ushbu muammoning dolzarbliligi nafaqat uning keng tarqalishi bilan, balki hayotning birinchi yilida tez-tez noqulay oqibatlarga olib keladigan yanada og'ir, kombinatsiyalangan tug'ma yurak kasalliklari ulushini oshirish tendentsiyasi bilan bog'liq.

Ishning maqsadi. Tadqiqotdan ko'zlangan maqsad Samarqand shahridagi Viloyat bolalar ko'p tarmoqli tibbiyot markazi bolalar kardiojarrohligi bo'limida tug'ma yurak nuqsoni bo'lgan bolalarda allergiya bilan kasallanish holatlarini o'rganishdan iborat edi.

Materiallar va tekshiruv usullari. Samarqand Viloyat ko'p tarmoqli bolalar tibbiyot markazida 2021-2022 yillarda kardiojarrohlik bo'limida klinik va laboratoriya-instrumental tekshirish ishlari olib borildi. 1 oylikdan 3 yoshgacha bo'lgan 103 nafar tug'ma yurak nuqsoni bilan og'rigan bola tekshirildi.

- I guruhda 72 nafar operatsiya qilingan (asosiy guruh) tug'ma yurak nuqsonlari bo'lgan bolalar bor edi.

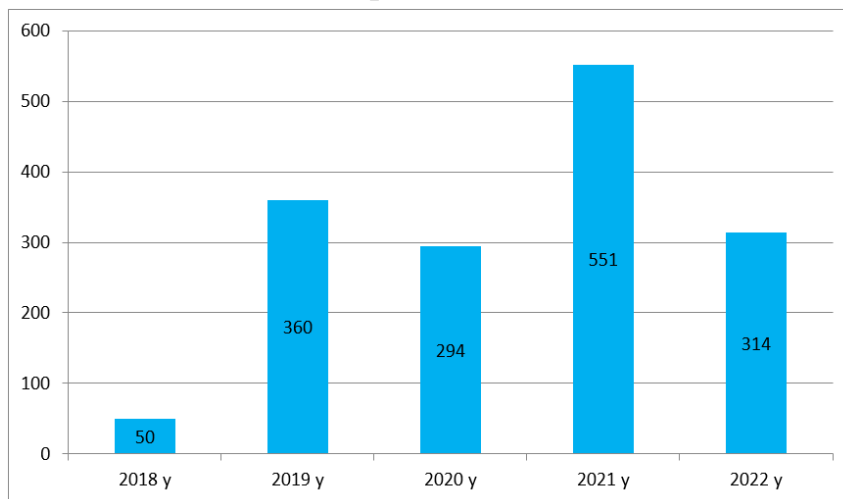
- II guruhga 31 nafar bola (taqqoslash guruhi) kirdi, ular jarrohlik amaliyotiga qarshi ko'rsatmalar mavjudligi sababli faqat konservativ davoladilar.

Ushbu maqsadga erishish uchun Vivid S60N qurilmasidan foydalangan holda yurak va katta tomirlarning anatomik tuzilishi va funksiyasini baholash uchun doplerografiya bilan exokardiyografiya - klinik va instrumental ma'lumotlarni o'z ichiga olgan bir qator tadqiqotlar o'tkazildi. Shu bilan birga elektrokardiyografiya, ko'krak qafasi rentgenografiyasi va laboratoriya tadqiqot usullari o'tkazildi. Bundan tashqari, antropometrik parametrlarni o'lchash shaklida qo'shimcha tadqiqot usullari amalga oshirildi.

Dori-darmonlarga, oziq-ovqat mahsulotlariga va gulchaglarga allergik reaksiyalar haqida ota-onalar tomonidan ma'lumot to'plangan.

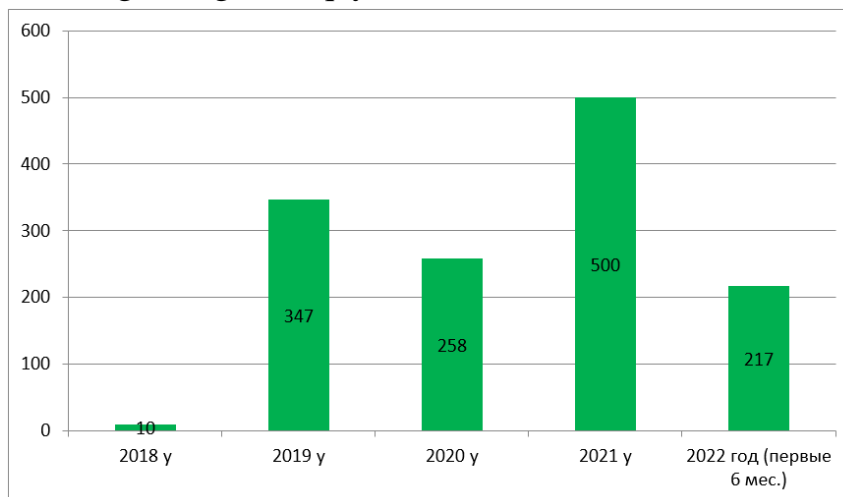
Tadqiqot natijalariva ularning muhokamasi. Samarqand shahrida, tumanlarida va O'zbekiston Respublikasi viloyatlarida tug'ma yurak nuqsoni bo'lgan bolalar o'rtasida allergik kasalliklar tarqalishini o'rganishda Samarqand viloyat bolalar ko'p tarmoqli tibbiyot markazida bolalar kardiojarrohlik bo'limiga murojaat qilish va yotqizish bo'yicha quyidagi tartibda tendensiya aniqlandi: Urgut tumanida 8,73% (n=9), Ishtixon tumanida 6,79% (n=7), Qo'shrobd tumanida 2,91% (n=3) va Jizzax viloyatida 0,97% (n=1).

5 yil davomida Samarqand viloyat tibbiyot markazining kardiojarrohlik bo'limiga yotqizilgan bemorlar soni ortib bormoqda (1-rasm).

1-rasm. 2018-2022 yillar davomida Samarqand viloyat bolalar ko'p tarmoqli tibbiyot markazining kardiojarrohlik bo'limiga yotqizilgan bemorlar soni

Biz 2018-2022-yillarda operatsiya qilingan yurak-qon tomir kasalliklari bilan og'riqan bemorlarning soni sezilarli darajada oshganini, ya'ni yildan-yilga bemorlar soni deyarli 2 barobarga oshganini qayd etdik (2-rasm).

2-rasm. 2018-2022 yillar davomida tug'ma yurak nuqsoni bilan operatsiya qilingan bemorlar soni

Shuni ta'kidlash kerakki, so'rov davrida barcha hududlarda bolalarda tug'ma yurak nuqsonlari ko'payishi tendensiyasi kuzatildi.

Adabiyotga ko'ra, bemorlarning nisbati jinsga qarab o'zgaradi. Tadqiqotlarimiz natijalariga ko'ra, qizlar o'g'il bolalardan ko'p. Tekshiruvdan o'tgan bolalar orasida 48 nafar o'g'il (46,60%) va 55 nafar qiz (53,39%) bor.

Asosiy guruh va taqqoslash guruhidagi bolalar azitromitsin, hikonsil kabi preparatlarga allergik reaksiyaga ega; oziq-ovqat mahsulotlari uchun: rezavorlar - malina, qulupnay, tsitruslar - mandarin, apelsin; shirinlik uchun: shokolad; o'simliklar bo'yicha; bundan tashqari, ba'zi ota-onalar javob berishda qiynalardi va farzandlarida allergik reaksiyaga nima sabab bo'lishi mumkinligini bilishmaydi. Yuqoridagi allergenlarning barchasiga allergik reaksiya 70% da tanadagi toshmalar ko'rinishida namoyon bo'lgan, 19,44% (n=14), 19,35% (n=6) da bir xil darajada allergik kasalliklar bo'lgan.

Allergik reaksiyalarning 55% (n=11) oziq-ovqat allergiyasi, 30% (n=6) dori allergiyasi va 15% (n=3) allergik rinit davriy ravishda kuzatilgan.

Tug'ma yurak nuqsonlari bo'lgan bolalarda allergi kasalliklar tarqalishi 19,41% ni tashkil etdi. Bizning ma'lumotlarimiz tug'ma yurak kasalligi bo'lgan kasal bolalarni allergic kasalliklar rivojlanishi uchun xavf guruhiga tasniflash imkonini beradi.

Hozirgi vaqtda tug'ma yurak nuqsoni bo'lgan bolalar tobora ko'proq dunyoga kelayotganiga qaramay, ularni jarrohlik yo'li bilan tuzatish ijobiy natijalar bermoqda. Shu nuqtai nazardan, tug'ma yurak nuqsonlari bo'lgan bolalarni davolashda jarrohlik davolash bilan birga, shuningdek, komorbid patologiyani, bu holda allergik kasalliklarni tuzatish kerak. Bu jarrohlikdan keyingi bolalarning hayot sifatini yaxshilaydi, shuningdek, yoshga qarab ijtimoiy hayotga moslashishini ta'minlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Нарзулаева У. и др. Значение диеты в лечении артериальной гипертензии //Журнал биомедицины и практики. – 2021. – Т. 1. – №. 3/2. – С. 111-116.
2. Таирова С. Б., Мухамадиева Л. А. РАССТРОЙСТВА ПОВЕДЕНИЯ У ДЕТЕЙ С ВРОЖДЕННЫМИ ПОРОКАМИ СЕРДЦА //Journal of cardiorespiratory research. – 2022. – Т. 1. – №. 2. – С. 19-21.
3. ТАИРОВА С. Б., МУХАМАДИЕВА Л. СЕРДЦА У ДЕТЕЙ С КОМОРБИДНОЙ ПАТОЛОГИЕЙ (литературный обзор) //ЖУРНАЛ БИОМЕДИЦИНЫ И ПРАКТИКИ. – 2022. – Т. 7. – №. 2.
4. Таирова С. Б. ALLERGIC REACTIONS ON THE BACKGROUND OF CONGENITAL HEART DEFECTS IN YOUNG CHILDREN //Журнал кардиореспираторных исследований. – 2023. – Т. 4. – №. 1.

5. Таирова С. Б., Мухторов А. А. У., Зиёдуллаева М. С. Нейрокогнитивные расстройства у детей с врождёнными пороками сердца (литературный обзор) //Science and Education. – 2023. – Т. 4. – №. 2. – С. 543-548.

6. Таирова С. Б. и др. Нейрокогнитивные расстройства у детей с врождёнными пороками сердца (литературный обзор) //Science and Education. – 2023. – Т. 4. – №. 2. – С. 543-548.

7. Таирова С. Б., Буронов М. И. У. Эпидемиология и факторы риска развития врождённых пороков сердца у детей (литературный обзор) //Science and Education. – 2023. – Т. 4. – №. 2. – С. 536-542.

8. Таирова С. Б. и др. Эпидемиология и факторы риска развития врождённых пороков сердца у детей (литературный обзор) //Science and Education. – 2023. – Т. 4. – №. 2. – С. 536-542.

9. Таирова С. Б., Мухамадиева Л. А. Диагностика врожденных септальных пороков сердца у детей с коморбидной патологией (литературный обзор) //журнал биомедицины и практики. – 2022. – Т. 7. – №. 2.

10. Таирова С. Б., Хушвактова Б. Б. Қ. Особенности течения коморбидной патологии с врожденными септальными пороками сердца (литературный обзор) //Science and Education. – 2023. – Т. 4. – №. 2. – С. 549-555.

11. Таирова С. Б. и др. Особенности течения коморбидной патологии с врожденными септальными пороками сердца (литературный обзор) //Science and Education. – 2023. – Т. 4. – №. 2. – С. 549-555.

12. Таирова С. Б. АЛЛЕРГИЧЕСКИЕ РЕАКЦИИ НА ФОНЕ ВРОЖДЁННЫХ ПОРОКОВ СЕРДЦА У ДЕТЕЙ РАННЕГО ВОЗРАСТА //Journal of cardiorespiratory research. – 2023. – Т. 1. – №. 1. – С. 72-75.

13. Таирова С. Б., Мухамадиева Л. А. ОЦЕНКА РОСТА И РАЗВИТИЯ У ДЕТЕЙ С ВРОЖДЕННЫМИ ПОРОКАМИ СЕРДЦА //Инновационные технологии в медицине: взгляд молодого специалиста. – 2022. – С. 37-38.

14. Хусинов А. А., Таирова С. Б. ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ ГИПОТАЛАМО-ГИПОФИЗАРНОЙ НЕЙРОСЕКРЕТОРНОЙ СИСТЕМЫ В ФИЗИОЛОГИЧЕСКИХ УСЛОВИЯХ У ИНТАКТНЫХ ЖИВОТНЫХ //Материалы XXIII съезда Физиологического общества им. ИП Павлова с международным участием. – 2017. – С. 1595-1597.

15. Bakhodirovna T. S., Atamuradovna M. L. PATHOGENETIC ASPECTS OF ALLERGIC REACTIONS AMONG CHILDREN WITH CONGENITAL HEART DEFECTS //JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE. – 2023. – Т. 8. – №. 2.

16. Bakhodirovna T. S. PREVALENCE OF ALLERGIC DISEASES AMONG CHILDREN WITH CONGENITAL HEART DEFECTS //JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE. – 2023. – Т. 8. – №. 4.

17. Bahodirovna T. S. ВРОЖДЕННЫЙ ПОРОК СЕРДЦА: ИММУНОЛОГИЧЕСКАЯ ПЕРСПЕКТИВА (ЛИТЕРАТУРНЫЙ ОБЗОР) //JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE. – 2023. – Т. 8. – №. 4.

18. Bahodirovna T. S., Atamuradovna M. L. ИММУНОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ У ДЕТЕЙ РАННЕГО ВОЗРАСТА С ВРОЖДЕННЫМИ ПОРОКАМИ СЕРДЦА //JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE. – 2023. – Т. 8. – №. 4.

19. Bakhodirovna T. S., Atamuradovna M. L. ДИАГНОСТИКА ВРОЖДЕННЫХ СЕПТАЛЬНЫХ ПОРОКОВ СЕРДЦА У ДЕТЕЙ С КОМОРБИДНОЙ ПАТОЛОГИЕЙ (литературный обзор) //JOURNAL OF BIOMEDICINE AND PRACTICE. – 2022. – Т. 7. – №. 2.

20. Samieva G. U. et al. Features of distribution and density of lymphoid cells of the mucosa of the larynx as a manifestation of local immunity in chronic laryngitis (analysis of sectional material) //European Journal of Molecular and Clinical Medicine. – 2020. – Т. 7. – №. 3. – С. 2516-2522.

21. Tairova S. B., Sattarova R. T., Husanova M. B. Q. Incidence of allergic diseases in children with congenital heart defects //Science and Education. – 2023. – Т. 4. – №. 10. – С. 17-21.

22. Tairova S. B. et al. Incidence of allergic diseases in children with congenital heart defects //Science and Education. – 2023. – Т. 4. – №. 10. – С. 17-21.

23. Turaeva N. et al. The use of cholecalciferol in the treatment of bronchial asthma in children //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2023. – Т. 413. – С. 03032.

24. Utkurovna S. G. et al. The condition of pro-and antioxidant systems in children with acute laryngotracheitis with immunomodulating therapy //Достижения науки и образования. – 2019. – №. 10 (51). – С. 37-40.